

1 Co oznacza wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych?

Zgodnie z § 232 ust. 1 ustawy nr 160/2015 – kodeks postępowania cywilnego procesowego (Civilný sporový poriadok) – przymiotem orzeczenia sądowego stanowiącego o obowiązku zastosowania się do orzeczenia jest wykonalność; polega ona na możliwości bezpośredniego i natychmiastowego wykonania orzeczenia za pośrednictwem środków prawnych. Z wyjątkiem spraw dotyczących małoletnich wykonywanie orzeczeń w sprawach cywilnych i handlowych podlega zmienionej ustawie nr 233/1995 o komornikach i postępowaniu egzekucyjnym zmieniającej niektóre ustawy – kodeks postępowania egzekucyjnego (Exekučný poriadok) – zgodnie z którą wyłącznie orzeczenie posiadające cechę wykonalności jest tytułem wykonawczym. W kodeksie postępowania egzekucyjnego tytuł wykonawczy definiuje się jako podlegające wykonaniu orzeczenie sądu przyznające prawo, nakładające obowiązek lub dotyczące majątku. W § 45 kodeksu postępowania egzekucyjnego zdefiniowano również inne tytuły wykonawcze, na podstawie których można przeprowadzić egzekucję, w tym zagraniczne tytuły wykonawcze oraz akty notarialne.

Wykonywanie orzeczeń w sprawach dotyczących małoletnich podlega różnym regulacjom prawnym, przy czym nie podlega kodeksowi postępowania egzekucyjnego. Podlega ono §§ 370 i nast. ustawy nr 161/2015 – kodeks postępowania cywilnego nieprocesowego (Civilný mimosporový poriadok). Ustawa ta ma zastosowanie do wykonywania orzeczeń dotyczących:

- pieczy nad małoletnim, prawa do osobistej styczności z małoletnim lub zobowiązań wobec małoletniego innych niż zobowiązania pieniężne;
- powrotu małoletniego za granicę w przypadku jego bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania;
- jeżeli z jakichkolwiek przepisów szczególnych lub jakiegokolwiek umowy międzynarodowej, której Republika Słowacka jest stroną, wynika wykonalność umowy lub dokumentu urzędowego dotyczących pieczy nad małoletnim, prawa do osobistej styczności z małoletnim lub zobowiązań wobec małoletniego innych niż zobowiązania pieniężne.

W dalszej części zostanie zatem dokonane rozróżnienie między egzekucją na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego a wykonywaniem orzeczeń na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego.

2 Jakie organy są właściwe w zakresie wykonywania orzeczeń?

Egzekucja na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego

Egzekucję przeprowadza komornik (*exekútor*), który jest osobą powołaną i upoważnioną przez państwo do przeprowadzenia postępowania egzekucyjnego; tego rodzaju postępowanie stanowi wykonywanie władzy publicznej. Egzekucję przeprowadza komornik upoważniony przez sąd – sąd przydziela sprawy w drodze zezwolenia na wszczęcie egzekucji poszczególnym komornikom wybranym losowo z wykorzystaniem technologii i oprogramowania, które zostały zatwierdzone przez ministerstwo, tak aby uniemożliwić wpływanie na przydział spraw. Wykaz komorników dostępny jest na stronie internetowej <http://www.ske.sk/>. Sąd Rejonowy w Bańskiej Bystrzycy (Okresný súd Banská Bystrica) jest właściwy w zakresie przeprowadzania postępowań egzekucyjnych, co oznacza, że wnioski o wszczęcie egzekucji należy składać wyłącznie w tym sądzie, niezależnie od miejsca pobytu lub zamieszkania wierzyciela egzekwującego lub dłużnika egzekwowanego (tj. wierzyciela lub dłużnika). Co do zasady sąd przydzieli jednak sprawę komornikowi wyznaczonemu przy sądzie okręgowym (*krajský súd*), który jest właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika.

Wykonanie orzeczenia na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego

Wykonać orzeczenie w sprawie dotyczącej małoletniego może wyłącznie sąd; sądem właściwym miejscowo jest co do zasady sąd właściwy ze względu na miejsce pobytu małoletniego ustalone przez rodziców lub w inny zgodny z prawem sposób. Jeżeli właściwy miejscowo sąd jest nieznany lub nie może podjąć działania w odpowiednim czasie, sąd właściwy ze względu na obecne miejsce zamieszkania małoletniego zarządzi wykonanie orzeczenia oraz przeprowadzi wykonanie. Sądem właściwym miejscowo w zakresie zastosowania środka właściwego dla spraw pilnych jest sąd, który zarządził tego rodzaju środek; jeżeli środek ten zarządził sąd apelacyjny, sądem właściwym miejscowo jest sąd pierwszej instancji. Sądem właściwym miejscowo w zakresie wykonania orzeczenia dotyczącego powrotu małoletniego za granicę w przypadku jego bezprawnego uprowadzenia lub zatrzymania jest sąd pierwszej instancji. Orzeczenie wykonuje zatem sam sędzia, ale może on upoważnić urzędnika sądowego (*súdny úradník*) do odebrania małoletniego. W toku wykonywania orzeczenia upoważnionemu urzędnikowi sądowemu przysługują te same uprawnienia co sędziemu.

3 Jakie warunki muszą być spełnione, aby można było wydać tytuł wykonawczy?

3.1 Postępowanie

Procedura na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego

Zgodnie z § 48 kodeksu postępowania egzekucyjnego wierzyciel egzekwujący (tj. wierzyciel z tytułu egzekucyjnego; podmiot, którego roszczenie majątkowe zostaje stwierdzone w orzeczeniu podlegającym wykonaniu) składa wniosek o wszczęcie egzekucji, jeżeli dłużnik egzekwowany nie stosuje się dobrowolnie do orzeczenia podlegającego wykonaniu. Postępowanie egzekucyjne wszczyna się zatem w odpowiedzi na wniosek strony uprawnionej do dochodzenia wierzytelności stwierdzonej tytułem egzekucyjnym.

Jak stwierdzono powyżej, wniosek o wszczęcie egzekucji składa się drogą elektroniczną w Sądzie Rejonowym w Bańskiej Bystrzycy, tj. wysyła się go na adres elektronicznej skrzynki pocztowej sądu za pośrednictwem specjalnego formularza elektronicznego dostępnego na stronie internetowej ministerstwa. Wniosek musi zostać zatwierdzony, w przeciwnym razie zostanie odrzucony. Jeżeli wierzyciel ani jego pełnomocnik nie posiadają aktywowanej elektronicznej skrzynki pocztowej, wniosek o wszczęcie egzekucji można złożyć za pośrednictwem komornika. W takim przypadku komornik jest pełnomocnikiem wierzyciela upoważnionym do odbioru pism sądowych do czasu wydania zezwolenia na wszczęcie egzekucji, przy czym za tę usługę komornik jest uprawniony do otrzymania wynagrodzenia i do zwrotu kosztów; wysokość kosztów i sposób ich obliczania zostały określone przez ministerstwo w powszechnie obowiązujących przepisach prawnych. Wniosek o wszczęcie egzekucji musi zawierać następujące elementy:

- oznaczenie sądu, do którego skierowany jest wniosek;
- oznaczenie wierzyciela i dłużnika, jeżeli ten ostatni jest stroną postępowania;
- oznaczenie pełnomocnika, a jeżeli wniosek składa kilku wierzycieli – oznaczenie ich wspólnego pełnomocnika (odnosi się to do obowiązku wyznaczenia wspólnego pełnomocnika);
- oznaczenie komornika, jeżeli wniosek składany jest za pośrednictwem komornika;

- e) tytuł egzekucyjny, na podstawie którego można przeprowadzić egzekucję i który uprawnia do złożenia wniosku o wszczęcie egzekucji wobec dłużnika; jeżeli sprawa dotyczy dziedziczenia ustawowego, należy wskazać okoliczności faktyczne stanowiące przesłanki dziedziczenia ustawowego;
- f) opis kluczowych faktów oraz wskazanie dowodów dotyczących stosunków z dłużnikiem, jeżeli egzekucja ma zostać przeprowadzona na podstawie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego roszczenie z tytułu weksla trasowanego lub własnego wobec dłużnika, który jest osobą fizyczną; zasada ta ma również zastosowanie, jeżeli zezwolenie na złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji wydano na podstawie nieprzerwanego szeregu indosów;
- g) osnovę wniosku; jeżeli wniosek dotyczy roszczenia majątkowego, należy dokonać podziału na kwotę główną, wierzytelności uboczne, wierzytelności skapitalizowane, karę umowną oraz koszty egzekucyjne poniesione przez wierzyciela;
- h) oznaczenie rachunku bankowego wierzyciela, na który należy dokonać wpłaty długu;
- i) adres e-mail wierzyciela w celu utrzymania łączności elektronicznej z komornikiem, jeżeli wierzyciel nie posiada aktywowanej elektronicznej skrzynki pocztowej;
- j) oświadczenie wierzyciela o spełnieniu warunku lub świadczenia wzajemnego, jeżeli obowiązek po stronie dłużnika stwierdzony tytułem egzekucyjnym jest uzależniony od spełnienia tego warunku lub zobowiązania wzajemnego, oraz wskazanie dowodów na potwierdzenie powyższego;
- k) oświadczenie wierzyciela, że zobowiązanie stwierdzone tytułem egzekucyjnym nie zostało dobrowolnie spełnione; jeżeli nie spełniono części zobowiązania, część tę należy wskazać w chwili składania wniosku o wszczęcie egzekucji;
- l) datę złożenia wniosku.

Do wniosku o wszczęcie egzekucji należy dołączyć:

- a) odpis tytułu egzekucyjnego oraz potwierdzenie jego wykonalności, jeżeli istnieje taka konieczność; nie jest konieczne załączanie nakazu zapłaty wydanego w toku postępowania upominawczego;
 - b) akt poświadczenia dziedziczenia ustawowego; jeżeli dziedziczenie ustawowe następuje z mocy ustawy lub na podstawie wpisu do rejestru działalności gospodarczej (*Obchodný register*), wystarczy odnieść się do tej ustawy lub odpowiedniego wpisu do rejestru działalności gospodarczej;
 - c) dokument, który stanowi, iż spełniono warunek lub świadczenie wzajemne wynikające z tytułu egzekucyjnego;
 - d) umowę konsumencką oraz wszelkie inne dokumenty umowne związane z umową konsumencką, w tym dokumenty, do których odnosi się umowa konsumencka, jeżeli sprawa dotyczy egzekucji na podstawie tytułu egzekucyjnego stwierdzającego roszczenie z tytułu umowy konsumenckiej; wymóg ten nie ma zastosowania, jeżeli tytuł egzekucyjny jest nakazem zapłaty wydanym w toku postępowania upominawczego.
- Jeżeli o wszczęcie egzekucji wnosi się na podstawie zagranicznego tytułu egzekucyjnego, wierzyciel musi również dołączyć dokumenty właściwe dla danego rodzaju tytułu egzekucyjnego (§ 48 ust. 5 kodeksu postępowania egzekucyjnego).

Po otrzymaniu wniosku o wszczęcie egzekucji sąd dokonuje jego oceny oraz – jeżeli wniosek spełnia wymogi ustawowe – nadaje klauzulę wykonalności i zarządza jej doręczenie komornikowi, który przeprowadza egzekucję.

Procedura na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego

Stronami postępowania są małoletni oraz uprawniony i obowiązany z tytułu egzekucyjnego. Jeżeli obowiązany nie stosuje się dobrowolnie do tytułu egzekucyjnego, uprawniony może złożyć wniosek o wykonanie orzeczenia; zgodnie z kodeksem postępowania cywilnego nieprocesowego sąd może jednak wszcząć postępowanie z urzędu. Orzeczenie można wykonać po wydaniu postanowienia w przedmiocie wykonania, przy czym brak doręczenia stronom tego postanowienia pozostaje bez uszczerbku dla możliwości prowadzenia postępowania. W toku wykonywania orzeczenia sąd odbiera małoletniego osobie, u której nie powinien on przebywać zgodnie z orzeczeniem, i zapewnia przekazanie go osobie, której zgodnie z orzeczeniem należy powierzyć nad nim opiekę, lub osobie, której orzeczenie przyznaje prawo do osobistej styczności z dzieckiem na czas określony, lub osobie upoważnionej do przyjęcia małoletniego, którego bezprawnie uprowadzono lub zatrzymano.

3.2 Główne warunki

Postępowanie egzekucyjne na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego

Przesłanki wszczęcia postępowania egzekucyjnego zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego obejmują: istnienie tytułu egzekucyjnego, złożenie wniosku o wszczęcie egzekucji oraz uiszczenie opłaty sądowej (16,50 EUR). Opłatę sądową pobiera się z tytułu złożenia wniosku, przy czym można ją uiścić wyłącznie za pośrednictwem przekazu pocztowego lub przelewu bankowego. Dane potrzebne do dokonania wpłaty są podawane w sposób automatyczny. Sąd nie wzywa do uiszczenia opłaty; jeżeli nie zostanie ona uiszczona w terminie 15 dni od dnia złożenia wniosku, wniosku się nie uwzględnia; zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli wierzyciel jest zwolniony od kosztów sądowych, przy czym sąd poucza wierzyciela o tym fakcie.

Po wszczęciu egzekucji roszczenia innego niż roszczenie pieniężne komornik działający na rzecz wierzyciela może zażądać zaliczki na poczet kosztów postępowania; zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli wierzyciel jest zwolniony od kosztów sądowych. Jeżeli wierzyciel nie zapłaci zaliczki na żądanie komornika w terminie przez niego wyznaczonym, który nie może być krótszy niż 15 dni, komornik wydaje zawiadomienie o zawieszeniu egzekucji. Zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego tytułem egzekucyjnym jest orzeczenie sądu podlegające wykonaniu przyznające uprawnienie, ustanawiające zobowiązanie lub wpływające na majątek. Tytułem egzekucyjnym może być również:

- a) decyzja wydana przez instytucję, organ, urząd lub agencję Unii Europejskiej;
- b) zagraniczny tytuł egzekucyjny, który podlega wykonaniu w Słowacji;
- c) akt notarialny stwierdzający zobowiązanie prawne i określający wierzyciela oraz dłużnika, podstawy prawne zobowiązania, jego przedmiot i termin spełnienia, jeżeli dłużnik wyraził zgodę w akcie notarialnym na jego wykonanie;
- d) podlegające wykonaniu orzeczenie kończące postępowanie polubowne, w tym ugoda zatwierdzona w jego toku;
- e) postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku;
- f) wykonalna decyzja administracyjna lub wykonalna uchwała organu samorządu terytorialnego, w tym zaświadczenie o mandacie niezapłaconym na miejscu (*blok na pokutu nezaplatenú na mieste*);
- g) nakaz zapłaty, wykaz zaległych płatności z tytułu podatków i opłat oraz ugoda zatwierdzona przez właściwy organ;
- h) podlegająca wykonaniu decyzja oraz wykaz zaległych płatności z tytułu zabezpieczenia społecznego, ubezpieczenia społecznego, świadczenia emerytalnego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego;
- i) inne podlegające wykonaniu orzeczenie / inna podlegająca wykonaniu decyzja, wykaz zaległych płatności lub zatwierdzona ugoda, które podlegają wykonaniu z mocy prawa;
- j) dokument wydany zgodnie z przepisami obowiązującymi w innym państwie członkowskim UE, jeżeli dotyczy odzyskania wierzytelności na podstawie przepisów szczególnych;
- k) zawiadomienie o zawieszeniu egzekucji oraz wezwanie do uiszczenia kosztów egzekucyjnych;
- l) tytuł egzekucyjny określony w odpowiednich przepisach.

Wykonanie orzeczenia na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego

Jedynym warunkiem wykonania orzeczenia jest istnienie tytułu egzekucyjnego, ponieważ sąd może wszcząć postępowanie z urzędu. Sąd może z urzędu nakazać wykonanie orzeczenia. W sprawach pilnych sąd zawsze wszczyna postępowanie z urzędu. Wierzyciel nie uiszcza opłaty z tytułu złożenia wniosku, ponieważ postępowanie to jest zwolnione od kosztów sądowych.

4 Przedmiot i charakter środków egzekucyjnych

4.1 Jakie składniki majątku mogą podlegać egzekucji?

Składniki majątku podlegające egzekucji na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego

Jeżeli podstawą wszczęcia egzekucji jest tytuł egzekucyjny ustanawiający zobowiązanie do zapłaty sumy pieniężnej, egzekucję można przeprowadzić poprzez:

- a) zajęcie wynagrodzenia;
- b) nakaz zapłaty;
- c) sprzedaż ruchomości;
- d) sprzedaż papierów wartościowych;
- e) sprzedaż nieruchomości;
- f) sprzedaż przedsiębiorstwa;
- g) postanowienie o zatrzymaniu prawa jazdy.

Jeżeli sprawa dotyczy egzekucji wierzytelności, której wysokość bez wierzytelności ubocznych w dniu doręczenia wniosku o wszczęcie egzekucji nie przekracza kwoty 2000 EUR („egzekucja wierzytelności o niskiej wartości”), egzekucji nie można dokonać poprzez sprzedaż nieruchomości, w której znajduje się miejsce pobytu stałego lub czasowego dłużnika; zasada ta pozostaje bez uszczerbku dla prawa do ustanowienia hipoteki na nieruchomości. Egzekucji świadczeń alimentacyjnych nie uważa się za egzekucję wierzytelności o niskiej wartości.

Egzekucję poprzez sprzedaż nieruchomości, w której znajduje się miejsce pobytu stałego lub czasowego dłużnika, można przeprowadzić wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia sądu, jeżeli przeciwko obowiążanemu toczy się kilka postępowań egzekucyjnych w celu odzyskania wierzytelności, których łączna wartość przekracza kwotę 2000 EUR, a komornik jest w stanie udowodnić, iż wierzytelności nie można odzyskać w inny sposób. Wniosek o zezwolenie na sprzedaż nieruchomości, o której mowa w zdaniu poprzednim, może złożyć komornik, który jako pierwszy wpisał hipotekę na nieruchomości do rejestru, jak również – po uzyskaniu pisemnej zgody tego komornika – komornik, który wpisał hipotekę w późniejszym terminie.

Jeżeli podstawą wszczęcia egzekucji jest tytuł egzekucyjny ustanawiający inne zobowiązanie niż zobowiązanie do zapłaty sumy pieniężnej, metoda egzekucji zależy od charakteru zobowiązania. Można jej dokonać poprzez:

- a) opróżnienie lokalu;
- b) konfiskatę lub zniszczenie rzeczy na koszt dłużnika;
- c) podział rzeczy wspólnej;
- d) przeprowadzenie prac i wyświadczenie usług.

Postępowanie egzekucyjne nie może dotyczyć składników majątku ani naruszać praw, które zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego lub przepisami szczególnymi nie podlegają egzekucji, są wyłączone spod egzekucji lub z których egzekucja jest niedopuszczalna. Egzekucję z ruchomości, na której ustanowiono zastaw, można zatem przeprowadzić wyłącznie wówczas, gdy wierzyciel jest zastawnikiem lub gdy wierzyciel wyraża zgodę na przeprowadzenie egzekucji. Egzekucję można przeprowadzić wyłącznie w zakresie nieprzekraczającym wysokości wierzytelności wskazanej w zezwoleniu na wszczęcie egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi; zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli egzekucji dokonuje się w drodze sprzedaży ruchomości, której nie można podzielić, lub sprzedaży nieruchomości, jeżeli dłużnik nie dysponuje wystarczającym alternatywnym majątkiem, z którego mógłby spłacić dług.

Egzekucji nie podlegają:

- a) nieruchomości, których właścicielem jest Skarb Państwa, oraz nieruchomości objęte zarządem zarządcy zgodnie z przepisami szczególnymi inne niż nieruchomości objęte zarządem tymczasowym zgodnie z przepisami szczególnymi;
- b) dochody budżetu państwa, środki pieniężne zgromadzone na bieżącym rachunku bankowym podmiotu finansowanego ze środków budżetu państwa oraz wierzytelności wynikające ze stosunków prawnych leżących u podstaw tego rodzaju dochodów;
- c) papiery wartościowe, których właścicielem jest Skarb Państwa, oraz udziały Skarbu Państwa w osobach prawnych;
- d) środki pieniężne przeznaczone na pokrycie deficytu budżetowego oraz długu publicznego;
- e) inne składniki majątku Skarbu Państwa zgodnie z przepisami szczególnymi.

Inne składniki majątku Skarbu Państwa oraz majątek Eksportowo-Importowego Banku Republiki Słowackiej (Exportno-importná banka Slovenskej republiky) nie podlegają egzekucji, jeżeli wyłączone je spod egzekucji ze względu na to, że są one kluczowe dla wykonywania przez państwo jego zadań lub z uwagi na cele związane z korzyściami publicznymi lub ze względu na to, że majątek Banku Eksportowo-Importowego jest kluczowy dla jego działalności. W tego rodzaju przypadkach wniosek o wyłączenie spod egzekucji można złożyć w terminie 60 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Egzekucji ze składników majątku Skarbu Państwa można dokonać wyłącznie ze składników majątku Skarbu Państwa objętych zarządem zarządcy, którego działalność stanowi podstawę roszczenia wierzyciela.

Wykonanie orzeczenia na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego

Sąd odbiera małoletniego osobie, u której nie powinien on przebywać zgodnie z orzeczeniem, i zapewnia przekazanie małoletniego osobie, której zgodnie z orzeczeniem należy powierzyć opiekę nad małoletnim, lub osobie, której orzeczenie przyznaje prawo do osobistej styczności z dzieckiem na czas określony, lub osobie upoważnionej do przyjęcia małoletniego, którego bezprawnie uprowadzono lub zatrzymano. Sędzia może upoważnić urzędnika sądowego do odebrania małoletniego. W toku wykonywania orzeczenia upoważnionemu urzędnikowi sądowemu przysługują te same uprawnienia co sędziemu.

4.2 Jakie skutki mają środki egzekucyjne?

W chwili wszczęcia egzekucji komornik zawiadamia wierzyciela i dłużnika o jej wszczęciu oraz sposobie prowadzenia, jeżeli można ją ustalić (przed wydaniem tytułu egzekucyjnego) oraz wzywa dłużnika do spełnienia zobowiązania. Zawiadomienie o wszczęciu egzekucji zawiera informację o kosztach w przypadku spełnienia zobowiązania w terminie 15 dni od dnia doręczenia tego zawiadomienia, jak również o kosztach w przypadku niewykonania zobowiązania w terminie 15 dni od dnia jego doręczenia.

Skutki zawiadomienia o wszczęciu egzekucji

Zwykłe czynności prawne (*bežné právne úkony*)

Po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu egzekucji dłużnik musi ograniczyć swoje działania do zwykłych czynności prawnych w zakresie, w jakim można ich od niego racjonalnie wymagać, biorąc pod uwagę wartość przedmiotu sporu i znaczenie roszczenia. W przypadku osób prawnych i osób prowadzących

jednoosobową działalność gospodarczą zwykle czynności prawne obejmują czynności prawne niezbędne dla prowadzenia działalności zawodowej lub działalności przedsiębiorstwa. W przypadku innych osób fizycznych zwykle czynności prawne obejmują czynności prawne niezbędne dla zaspokajania ich bieżących potrzeb, jak również potrzeb osób, na rzecz których przedmiotowe osoby fizyczne są zobowiązane wypłacać świadczenia alimentacyjne. W szczególności następujące czynności prawne nie są uważane za zwykłe czynności prawne:

- a) założenie przedsiębiorstwa, spółdzielni lub innego podmiotu prawnego;
- b) nabycie lub przeniesienie kapitału własnego przedsiębiorstwa, spółdzielni lub innego podmiotu prawnego;
- c) przeniesienie prawa własności do nieruchomości, wynajem nieruchomości lub ustanowienie na niej ograniczonego prawa rzeczowego;
- d) dokonanie czynności prawnej nieodpłatnie.

Rozporządzanie składnikami majątku będącymi przedmiotem egzekucji

Od chwili doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji nie jest możliwe rozporządzanie składnikami majątku będącymi przedmiotem egzekucji, jeżeli nie uzyskano uprzedniej pisemnej zgody komornika, z wyjątkiem zwykłych czynności prawnych. Rozporządzenie składnikami majątku wbrew temu zakazowi pozostaje bez uszczerbku dla ważności czynności prawnej, ale czynność ta jest bezskuteczna wobec wierzyciela, a roszczenie wierzyciela można zaspokoić w toku egzekucji z utraconej części, przy czym nie ma konieczności wyrażania zgody na czynność prawną, jeżeli polega ona na rozporządzeniu składnikami majątku na rzecz osób wymienionych w § 42a ust. 3 i 4 kodeksu cywilnego (Obciążony zakonnikiem), które wiedziały o toczącym się postępowaniu egzekucyjnym lub przy dołożeniu należytej staranności powinny były o nim wiedzieć.

Potrącenie wierzytelności

Po wszczęciu egzekucji jednostronne potrącenie wierzytelności dłużnika wobec wierzyciela jest bezskuteczne, chyba że możliwość jego dokonania wynika z tytułu wykonawczego, na podstawie którego dłużnik mógł przeprowadzić egzekucję.

Skutki zaspokojenia roszczenia

Po doręczeniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania egzekucyjnego skutki zaspokojenia roszczenia wystąpią wyłącznie wówczas, gdy komornik otrzyma należną kwotę. Jeżeli dokonana zostanie wpłata na poczet długu przed doręzeniem zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, wierzyciel musi bez zbędnej zwłoki poinformować komornika o takiej płatności.

4.3 Jak długo obowiązują takie środki?

Nie przewidziano ograniczenia czasowego dla tego rodzaju środków.

5 Czy istnieje możliwość odwołania od takiego środka?

Zawieszenie i wstrzymanie egzekucji na podstawie kodeksu postępowania egzekucyjnego

Dłużnik może doprowadzić do zawieszenia egzekucji, składając u komornika wniosek o zawieszenie egzekucji (komornik wydaje wówczas zawiadomienie o zawieszeniu egzekucji) z następujących powodów związanych w szczególności z dłużnikiem:

- a) wytoczenie powództwa o wyłączenie (*vylučovacia žaloba*) lub tocząca się sprawa o ustalenie własności, jeżeli dotyczą one składników majątku podlegających egzekucji;
- b) złożenie przez dłużnika będącego osobą fizyczną wniosku o zezwolenie na płatności w ratach i uwzględnienia przedmiotowego wniosku;
- c) złożenia przez dłużnika będącego osobą fizyczną wniosku o zawieszenie egzekucji oraz oświadczenia, że znajduje się on nie ze swojej winy w sytuacji, w której natychmiastowa egzekucja miałaby szczególnie poważne skutki dla niego lub członków jego rodziny;
- d) spłata przez dłużnika należnych świadczeń alimentacyjnych w toku egzekucji świadczeń alimentacyjnych, w tym kosztów poniesionych przez wierzyciela i komornika, złożenie przez dłużnika wniosku o zawieszenie egzekucji oraz oświadczenia, że będzie nadal regularnie wypłacał świadczenia alimentacyjne na pośrednictwem komornika;
- e) dłużnik, który złożył wniosek o wstrzymanie egzekucji, wpłacił kaucję w wysokości równej wartości przedmiotu sporu na specjalny rachunek, który komornik otworzył w tym celu.

Dłużnik może również złożyć w sądzie wniosek o wstrzymanie egzekucji z następujących powodów:

- a) jeżeli po powstaniu tytułu wykonawczego wystąpiły okoliczności, które spowodowały wygaśnięcie roszczenia;
- b) w przypadku uchylecia tytułu wykonawczego;
- c) jeżeli zgodnie z przepisami szczególnymi występują przesłanki niedopuszczalności uznania lub wykonania zagranicznego tytułu egzekucyjnego, chyba że tytuł można było wykonać wcześniej w toku postępowania;
- d) jeżeli istnieją inne czynniki utrudniające wykonanie tytułu wykonawczego.

Dłużnik może złożyć wniosek mający skutek zawieszający do komornika wyłącznie w terminie 15 dni od dnia doręczenia zawiadomienia o wszczęciu egzekucji. We wnioskach o zawieszenie egzekucji złożonych po tym terminie (które to wnioski nie mają skutku zawieszającego) dłużnik może powołać się wyłącznie na czynniki, które wystąpiły po upływie przedmiotowego terminu. W kolejnych wnioskach o zawieszenie egzekucji dłużnik może powołać się wyłącznie na czynniki, które wystąpiły po złożeniu poprzedniego wniosku o zawieszenie egzekucji. Ograniczenia określone w pierwszych dwóch zdaniach nie mają zastosowania, jeżeli istnieją również czynniki, na które dłużnik nie mógł się wcześniej powołać nie ze swojej winy. Jeżeli wierzyciel wyrazi zgodę na wstrzymanie egzekucji, komornik wydaje zawiadomienie o wstrzymaniu egzekucji, które doręcza się stronom postępowania i sądowi; w przeciwnym razie w terminie pięciu dni roboczych od upływu terminu na odpowiedź komornik działający na rzecz wierzyciela wnosi wniosek o wstrzymanie egzekucji wraz z oświadczeniem komornika oraz wszelkimi oświadczeniami wierzyciela do sądu, który będzie rozpatrywał wniosek.

Co do zasady nie można się odwołać od kolejnych postanowień wydanych przez komornika oraz sąd w toku postępowania egzekucyjnego, chyba że istnieją określone w przepisach wyjątki zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego.

Wykonanie orzeczenia na podstawie kodeksu postępowania cywilnego nieprocesowego

Istnieje możliwość zaskarżenia postanowienia nakazującego wykonanie orzeczenia oraz postanowienia o oddaleniu lub odrzuceniu wniosku o wykonanie orzeczenia. Zażalenie na postanowienie nakazujące wykonanie orzeczenia może się opierać wyłącznie na przesłankach braku wykonalności tytułu wykonawczego lub wystąpienia okoliczności powodujących wygaśnięcie roszczenia po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Złożenie zażalenia na postanowienie nakazujące wykonanie orzeczenia pozostaje bez uszczerbku dla możliwości wykonania orzeczenia przez sąd pierwszej instancji.

Sąd może z urzędu odroczyć wykonanie orzeczenia, jeżeli jego wykonanie stanowi poważne zagrożenie dla życia, zdrowia lub rozwoju małoletniego.

W odpowiedzi na wniosek sąd może odroczyć wykonanie orzeczenia wydanego w innym państwie, jeżeli zaskarżono je w państwie, w którym je wydano, do czasu rozpatrzenia środka zaskarżenia. Sąd odroczy również wykonanie orzeczenia, jeżeli wymagają tego przepisy szczególne.

Ponadto sąd z urzędu zawiesza postępowanie w przedmiocie wykonania orzeczenia, jeżeli:

- a) tytuł egzekucyjny nie podlega jeszcze wykonaniu;
- b) uchylono tytuł egzekucyjny od dnia wydania postanowienia nakazującego wykonanie orzeczenia; jeżeli zmieniono tytuł egzekucyjny, sąd może kontynuować procedurę wykonania orzeczenia zgodnie ze zmienionym tytułem egzekucyjnym;
- c) sąd stwierdził niedopuszczalność wykonania orzeczenia ze względu na inny powód, dla którego orzeczenia nie można wykonać;
- d) po wydaniu tytułu egzekucyjnego wystąpiły okoliczności, które spowodowały wygaśnięcie roszczenia;

e) spełniono zobowiązanie;

f) wykonano orzeczenie.

6 Czy istnieją ograniczenia dotyczące wykonywania orzeczeń, w szczególności odnoszące się do ochrony dłużnika lub terminów?

Zobacz pkt 4 i 5. Komornik odpowiada za wybór metody egzekucji współmiernej do egzekwowanego zobowiązania i w przypadku której wartość składników majątku dłużnika odpowiada wartości zobowiązania. Egzekucję można przeprowadzić wyłącznie w zakresie nieprzekraczającym wysokości wierzytelności wskazanej w zezwoleniu na wszczęcie egzekucji wraz z kosztami egzekucyjnymi; zasada ta nie ma zastosowania, jeżeli egzekucji dokonuje się poprzez sprzedaż ruchomości, której nie można podzielić, lub poprzez sprzedaż nieruchomości, jeżeli dłużnik nie dysponuje wystarczającym alternatywnym majątkiem, z którego mógłby spłacić dług.

Sąd musi również odrzucić wniosek o wszczęcie egzekucji, jeżeli:

a) wniosek lub tytuł egzekucyjny narusza kodeks postępowania egzekucyjnego;

b) istnieją powody, dla których egzekucję należało wstrzymać;

c) wierzyciel albo dłużnik nie jest następcą prawnym osoby wskazanej w tytule egzekucyjnym;

d) egzekucja ma zostać przeprowadzona na podstawie tytułu egzekucyjnego wydanego w postępowaniu, w toku którego zgłoszono roszczenie z tytułu weksla lub skryptu dłużnego i okazało się, że powstało roszczenie w związku z umową konsumencką, przy czym nie uwzględniono niedozwolonych warunków umownych, ograniczenia w zakresie wykorzystywania weksla trasowanego lub własnego lub niedopuszczalności ich wykorzystywania lub faktu, że umowa naruszała powszechnie przyjęte zasady moralności, co wpłynęło na roszczenie;

e) tytuł egzekucyjny wydano w postępowaniu, w toku którego nie można było zaskarżyć ani zweryfikować niedozwolonych klauzul umownych, a istnienie niedozwolonej klauzuli umownej wpłynęło na roszczenie, które powstało w związku z umową konsumencką;

f) egzekucja ma zostać przeprowadzona na podstawie wyroku sądu polubownego kończącego postępowanie rozstrzygające spór konsumencki; oraz

1. umowa o arbitraż konsumencki nie spełnia warunków określonych w przepisach szczególnych;

2. wyroku sądu polubownego kończącego postępowanie rozstrzygające spór konsumencki nie wydał arbiter, który w toku postępowania polubownego był wpisany na listę arbitrów upoważnionych do rozstrzygania sporów konsumenckich;

3. wyroku sądu polubownego kończącego postępowanie rozstrzygające spór konsumencki nie wydał stały sąd polubowny, który w toku postępowania polubownego był uprawniony do rozstrzygania sporów konsumenckich;

4. wyrok sądu polubownego nie spełnia wymogów określonych w przepisach szczególnych lub nie podlega wykonaniu;

g) wniosek obejmuje roszczenie o wierzytelności uboczne, przy czym złożono go po upływie ponad trzech lat od dnia nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, nie zażądawszy od dłużnika spłaty długu w ciągu ostatnich trzech miesięcy przed złożeniem wniosku o wszczęcie egzekucji lub nie zawarłszy z dłużnikiem umowy w sprawie stopniowej spłaty wierzytelności stwierdzonej w tytule egzekucyjnym w terminie trzech lat od dnia nadania klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu;

h) egzekucja ma zostać przeprowadzona na podstawie tytułu egzekucyjnego, który jest aktem notarialnym niespełniającym wymogów ustawowych, lub jeżeli zobowiązanie, które stwierdza, narusza prawo lub powszechnie przyjęte zasady moralności.

W toku egzekucji sąd może zażądać od komornika złożenia wyjaśnień lub sprawozdań dotyczących zawansowania każdej sprawy egzekucyjnej przydzielonej komornikowi, a komornik jest zobowiązany do ich przedstawienia sądowi w wyznaczonym terminie. Sąd może również z urzędu zmieniać komornika, jeżeli w sposób powtarzający się lub poważny uchybia on obowiązkowi określonemu w kodeksie postępowania egzekucyjnego lub w orzeczeniu sądu. Przed podjęciem decyzji o zmianie komornika sąd weźmie pod uwagę oświadczenia stron postępowania i komornika.

Jeżeli egzekucji dokonuje się poprzez zajęcie wynagrodzenia, nie można potrącić z miesięcznego wynagrodzenia lub innego dochodu dłużnika podstawowej kwoty wolnej od potrąceń; rząd określa w rozporządzeniu metody obliczania podstawowej kwoty wolnej od potrąceń. Jeżeli sprawa dotyczy świadczeń alimentacyjnych na rzecz małoletniego dziecka, podstawowa kwota, której nie można potrącić z miesięcznego wynagrodzenia dłużnika, wynosi 70% podstawowej kwoty określonej w zdaniu pierwszym. Jeżeli sprawa dotyczy osoby pracującej za granicą, której wynagrodzenie do tych celów obliczane jest z wykorzystaniem współczynnika wynagrodzenia lub analogicznej metody, metodę obliczania podstawowej kwoty określa się w ten sam sposób i stosując ten sam odsetek co w przypadku wynagrodzenia.

W przypadku egzekucji z rachunku bankowego środki pieniężne zgromadzone na rachunku w wysokości do 165 EUR oraz środki pieniężne, które dłużnik wyraźnie określi jako przeznaczone na wynagrodzenia dla pracowników, nie podlegają egzekucji. Jeżeli dłużnik jest właścicielem kilku rachunków bankowych, środki pieniężne w wysokości do 165 EUR przechowywane na wyłącznie jednym rachunku nie podlegają egzekucji.

Spośród rzeczy należących do dłużnika nie można dokonać egzekucji z tych rzeczy, których dłużnik potrzebuje w celu zaspokojenia potrzeb materialnych swoich i swojej rodziny, swojego miejsca pracy lub przedsiębiorstwa ani z rzeczy, których sprzedaż naruszałaby powszechnie przyjęte zasady moralności. Egzekucji nie podlegają:

a) niezbędne ubrania, bielizna i obuwie;

b) podstawowe urządzenia gospodarstwa domowego, tj. łóżka dłużnika i członków jego rodziny, stół, krzesła w zależności od liczby członków rodziny, lodówka, kuchenka, płyta grzewcza, grzejnik, opał, pralka, bielizna pościelowa, standardowe przybory kuchenne, odbiornik radiowy;

c) zwierzęta domowe, które nie są wykorzystywane w celach zarobkowych;

d) rzeczy należące do dłużnika, które są wykorzystywane w celach związanych z działalnością zawodową lub działalnością gospodarczą, do 331,94 EUR;

e) artykuły medyczne i inne przedmioty, których dłużnik potrzebuje ze względu na chorobę lub niepełnosprawność fizyczną;

f) rzeczy, na których nabycie zostały przyznane świadczenia z pomocy społecznej oraz świadczenia przewidziane w przepisach szczególnych; świadczenia pieniężne przyznane na podstawie przepisów szczególnych jako rekompensata z tytułu niepełnosprawności w stopniu ciężkim oraz środki socjalne mające na celu ochronę dzieci oraz zapewnienie opieki społecznej o charakterze finansowym przyznane na podstawie przepisów szczególnych;

g) pojazd silnikowy, którego dłużnik będący osobą fizyczną potrzebuje w celu zaspokojenia prywatnych potrzeb transportowych oraz w celu zaspokojenia potrzeb osoby fizycznej dotkniętej niepełnosprawnością w stopniu ciężkim i potrzeb jego rodziny lub członków gospodarstwa domowego;

h) pierścionki zaręczynowe i obrączki;

i) środki pieniężne w wysokości do 165 EUR;

j) podręczniki i zabawki.

Spod egzekucji wyłączone są również rzeczy należące do osób prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą zajmujących się uprawą roli, jeżeli ich utrata naraziłaby na szkodę proces uprawy roli lub zagroziłaby ciągłości produkcji roślinnej i zwierzęcej zgodnie z przepisami szczególnymi, oraz zwierzęta hodowlane, tj. krowy mleczne, jałówki, hodowlane buhaje, hodowlane lochy, hodowlane knury, owce maciorki i hodowlane tryki.

Spod egzekucji wyłączone są środki zgromadzone przez oszczędzającego na rachunku funduszu emerytalnego oraz środki zgromadzone przez członka na rachunku uzupełniającego funduszu emerytalnego odpowiadające kwocie składek wpłacanych przez pracodawcę na rzecz tego członka oraz dochodów z inwestycji przeprowadzanych przez tego rodzaju fundusze.

Obowiązuje od dnia **1 kwietnia 2017 r.**

Ta strona jest częścią portalu [Twoja Europa](#).

Państwa [opinia](#) na temat przydatności przedstawionych informacji jest dla nas ważna.

This webpage is part of an EU quality network

Ostatnia aktualizacja: 03/01/2022

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie.

Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.